

AMERISKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT—FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND 3, O., WEDNESDAY MORNING, MARCH 13, 1946

LETO XLVIII—VOL. XLVIII

SPOMNITE
SE
SLOVENSKIH
BEGUNCEV
S KAKIM
DAROM!

Policija je snela jugoslovansko zastavo v štedenju pri Trstu

Prislo je do streljanja, nakar je izbruhnila generalna stavka

Trst, 11. marca. — Trst in okolice naselbine so paralizirane zaradi generalne stavke, ki je bila sklicana v protest radi streljanja v štedenju pri Trstu, pri katerem sta bili ubiti dve osebi in 20 ranjenih.

Vojaške oblasti izjavljajo, da je prišlo do streljanja, ker je policija snela jugoslovansko zastavo s cerkve v štedenju. Narodna vojska je vsled tega razburila in policija je začela streljati v množični vojni obletnici.

\$10,000 BO PLAČAL, KER JE PRODAJAL SLADKOR

Cleveland, O. — Sodnik Darr, ki je pridržen federalni sodnik, je obsodil Blaine W. Orserja, poslovojdjo Crystal Sugar Co., 1232 Broadway, v \$10,000 globe. Orser je dvakrat kršil vladno ceno za prodajo sladkorja.

Enkrat je prodal 50,000 funtov sladkorja za \$4,860, namesto za \$4,060, drugi pa ga je prodal 10,000 funtov za \$1,112, namesto za \$600.

Senator predlaga, da se sestanejo veliki trije in govore o Rusiji

Washington. — Senator Tom Connally, ki je načelnik odseka za zunanje zadeve, je govoril v zbornici, da je potrebna nova konferenca velikih treh, ki bodo razpravljali v čistem jeziku preprosto in če potreba tudi brez pridržka o problemih, ki bi sicer lahko zanetili svetovni požar.

Rusija mora razumeti, je poudarjal senator, da ima sicer neoporečne pravice imeti v svojih mejah kakršno vladno hoče, "pa te njene pravice ne segajo preko njenih meja."

Connally je tudi poudarjal, da moramo imeti pripravljeno dovolj veliko armado, veliko mornarico in najboljše zračno armado. Te armade bodo stale za odločno voljo Amerike, da se ne bo uprla samo vsakemu napadu, ampak da bo nasprotovala tudi vsakemu ekonomskemu ali političnemu nasilju.

Rekel je, da dokler Rusija, Anglija in Amerika ostanejo zveste obveznostim čarterja in poravnajo razlike, kadar se pojavijo, bo mir. Toda tisti, ki hočejo mir, ne sme delati ničesar, kar bi izrazilo vojno.

Čas je, je rekel Connally, da se ponovno sesanejo predsednik Truman, premier Attlee in maršal Stalin. Pogovore naj se iz oči v oči, v razumljivem in če potreba tudi grobem jeziku.

Sladkorja bo manjkalo vse do leta 1947

Washington. — Sladkorja bo primanjkovalo še vse letošnje leto in morda bo to seglo še v leto 1947. Tako naznanja poljedelski oddelek vlade. Znamka 39 iz knjige 4 je veljavna do 30. aprila, znamka 9 pa do 31. oktobra za 5 funtov, ki je za prezerviranje.

Rusi so kupili v Ameriki 3,000,000 čev. vrvi

San Francisco. — Ameriška vlada naznanja, da je prodala Rusiji 3,000,000 čevljev vrvi za \$400,000. Vrv bodo baje rabili ruski ribiči.

Rusija da Franciji do 500,000 ton žita

Pariz. — Urad zunanjega ministra naznanja, da bo dala Rusija Franciji 500,000 ton žita. Za žito je prošil vodja francoskih komunistov, Maurice Thorez. Francoske ladje bodo vozile to žito iz pristanišča v črnem morju, in sicer 400,000 ton pšenice in 100,000 ton koruze.

Vprašanje, na katerega mi ne vemo odgovora:

Predno je bila ustanovljena prva vaška straža v jeseni 1942, so partizani pobili mnogo tisočev Slovencev, ki niso bili komunističnega mišljenja. Ti se niso borili proti partizanom. Zakaj so jih torej pobili? Kaj so izdali?

Rusija svari Ameriko in Anglijo, da je nič ne uslavi na pohodu

Niti atomska bomba je ne prisili, da bi spremenila politiko, zatrjuje

London. — Sovjetska Rusija je včeraj posvarila Zed. države in Anglijo, da je niti atomska bomba, niti kako drugo orožje ne bo odvrnilo od njenih legitimnih in potrebnih ciljev, da si zavaruje svoje meje.

Članek v Izvestiji, glasilo uradne Moskve, govori, da misli Rusija zasledovati svojo izbrano pot brez vsakega zadržka. Članek svari Ameriko in Anglijo, da če bosta pokazali kako moč proti Rusiji, da bo to vodilo Zed. države in Anglijo "v pogubo."

Angleški premier ne reče nič na Churchillov govor v Missouri

London. — Laborit Tom Driberg je zahteval v poslanski zbornici od premierja Attleeja, da javno obsodi Churchillov govor, ki ga je obdržaval 5. marca v Fulton, Missouri. Poslanec je urgiral premierja, naj javno obsodi nevarne doktrine v Churchillovem govoru in naj izjavi, da to ni mnenje angleške vlade, kar govori Churchill. Toda Attlee je samo rekel, da vlada ni bila vprašana, naj se izjavi glede govora, ki ga je obdržaval kak angleški državljani v drugi deželi ter ni hotel reči ne tako ne tako.

Znano je, da je Pravda, sovjetsko glasilo komunistične stranke, ostro obsodila Churchillov govor, ki da je obrnjen naravnost proti Sovjetski Uniji.

Odsek poslanske zbornice noče zvišati najemnine

Washington. — Lastniki najemniških hiš so predložili bančnemu odseku poslanske zbornice prošnjo, da bi se zvišalo najemnina splošno po deželi za 15 odst. Lastniki hiš so zagotavljali, da bi bilo to pošteno in edino pravično.

Člani odseka se sicer še niso izjavili ne za ne proti, toda posamezni so rekli, da bi to zvišanje prizadelo take sloje, ki najraje glasujejo pri volitvah in teh se boje.

Možno pa je, da se bo nekaj tudi za lastnike hiš napravilo, kadar se bo podaljšalo oblast OPA še za eno leto.

Porotnik je moral plačati \$10 kazni

Rock Island, Ill. — John Gardner je bil izbran za porotnika. Prvi dan je prišel 15 minut prepozno in še natreskan je bil, da je komaj stal na nogah. Sodnik ga je obsodil na \$10 globe ter mu naročil, naj pride drugi dan o pravem času in brez sladke ginjenosti.

Rusija da Franciji do 500,000 ton žita

Pariz. — Urad zunanjega ministra naznanja, da bo dala Rusija Franciji 500,000 ton žita. Za žito je prošil vodja francoskih komunistov, Maurice Thorez. Francoske ladje bodo vozile to žito iz pristanišča v črnem morju, in sicer 400,000 ton pšenice in 100,000 ton koruze.

V Moskvi so prijeli roparsko tolpo

Moskva. — Roparska tolpa, ki je bila znana pod imenom "črni maček," je zdaj razpršena. Ustrahovala, ropala in morila je po Moskvi od lanskega avgusta. Voditelje so obsodili na smrt, ostale pa v zapor.

Morda bi pa kuže vedel zanjo

Neka ženska v Clevelandu je imela sila lučkano mačico. Oni večer sta pravkar poveljeli, najbrže vsaka iz svoje skleda, ko ženska zagleda na verandi psička, ki se ji je zdel ves izstradan. Odprla mu je vrata, ga lepo nakrmila, potem mu je pa še dala perperge v kuhinji pod pečjo. Ko je dobra žena zjutraj vstala, je bil kuže še tam, mačice pa nikjer, pa ki je ne bi dala za vse na svetu. Kužek je bil videti nekam v zadregi.

Višje cene govedini in teletini okrog 1. aprila

Washington. — Urad za kontrolo cen naznanja, da bodo stopile v veljavo višje cene na drobnino za govedino, teletin in jagnjetino okrog 1. aprila. Cena se bo zvišala za okrog poldrug cent pri funtu. Te nove cene bo naznanil OPA okrog 25. marca.

Toda višje cene svinjini, klobasam in raznim drugim vrstam mesa bo OPA naznanil kakih 10 dni pozneje.

Drugim prodaja hiše, sam je pa nima

Findlay, O. — Burgess Reese, zemljiški agent, je dal v časopisni oglaš, da bi takoj rad kupil hišo 6 sob. Pa ta hiša ni za nikogar drugega kot zanj. Svoji gospodinjji je namreč prodal hišo, kjer je stanoval in ta mu je stanovanje odpovedala.

Bob Feller je zavrnil ponudbo \$100,000

Clearwater, Fla. — Bob Feller, ki igra zogo s clevelandskim teamom Indians, je odklonil ponudbo mehiške igralske lige, ki bi mu plačala za igranje \$100,000 na leto za 3 leta. Ponudbo mu je dal Jorge Pasquel, predsednik mehiške lige.

V Tokiu pričakujejo kar 14,000 Amerikančkov

Tokio. — Japonske oblasti trdijo, da pričakujejo enkrat v tujino samo v Tokiu do 14,000 nezakonskih otrok. Očetovstvo pripisujejo ameriškim vojakom, ki so prišli sem lanskega septembra in so se kmalu sprijaznili z Japonkami.

V Moskvi so prijeli roparsko tolpo

Moskva. — Roparska tolpa, ki je bila znana pod imenom "črni maček," je zdaj razpršena. Ustrahovala, ropala in morila je po Moskvi od lanskega avgusta. Voditelje so obsodili na smrt, ostale pa v zapor.

Lewis je predložil 9 točk za novo pogodbo premogarjev

Washington. — John L. Lewis, predsednik unijskih premogarjev, je predložil premogovnim družbam mehkega premoga devet glavnih točk za novo pogodbo, ne da bi pri tem omenil kakih določnih pogojev.

Vse podrobnosti je prepustil Lewis pogajanjem, ki morajo ustvariti do 1. aprila novo pogodbo, ali pa bo stavka.

Glavno, kar Lewis zahteva za premogarje je:

Poseben sklad za zdravje in dobrobit premogarjev Lanske leto je zahteval za to 10 centov od tone premoga, kar pa ni dobi. To bi prineslo v blagajno unijske več kot \$50,000,000 na leto. Zdjaj ni povedal, koliko zahteva za ta sklad.

Dalje zahteva višjo mezdo in krajši delovni teden. Premogarji dobivajo zdaj \$63.50 na teden za 54 ur dela.

Nadalje zahteva, da lahko pristopijo v unijo vsi predelavci, tehniki in nadzorniki.

Zahteva tudi več plače za počitnice in za praznike. Lansko leto so dobili premogarji za počitnice \$75.

Lewis je govoril na seji unijskih zastopnikov in premogovnih družb 45 minut, ne da bi podal kakšne številke v svojih zahtevah.

Poslanik Halifax misli, da je hotel Goering preprečiti vojno

Nuernberg. — Tukaj je bilo prečitano poročilo angleškega poslanika v Zed. državah, Lorda Halifaxa, v katerem trdi, da je v avgustu 1939 poslal Goering k njemu švedskega inženirja Dahlerusa v namenu, da se Nemčija in Anglija sporazumeta na nemških zahtevah po novem ozemlju, kar je končno povzročilo vojno. Lord Halifax je bil prej angleški zunanji minister.

Halifax je mnenja v svojem poročilu, da bi bil Goering raje videl, da bi ne bilo vojne. Toda kar se tiče Goeringovega napora za preprečitev vojne vse podatke samo švedski inženir Dahlerus, je rekel Halifax.

NAJNOVEJŠE VESTI

TRST — Včeraj so bile velike demonstracije v Trstu pred poslopijem mednarodne obmejne komisije in pred glavnim stanom zavezniške okupatorske oblasti. Do 100,000 ljudi je demonstriralo.

WASHINGTON — Nove ruske čete se vsipljejo v Perzijo. Državni tajnik je vprašal Moskvo za pojasnilo, zakaj pošilja nove čete v Perzijo mesto da bi jih vzela ven. Položaj je skrajno napet.

DETROIT — Med zastopniki General Motors in unijo CIO je bilo vso noč posvetovanje. Kaj so sklenili, še ni znano. Stavka traja že 113 dni.

WASHINGTON — Herbert Lehman, načelnik HERRA, je odstopil. Kot vzrok navaja slabo zdravje.

HYDE PARK — Winston Churchill je obiskal včeraj grob predsednika Roosevelta. Pri zakuski je bil gost Mrs. Roosevelt. Potem se je odpeljal v Albany, kjer se je posvetoval z guvernerjem Deweyem.

Važna nova knjiga za ameriške Slovence

V New Yorku je izšla nova knjiga z naslovom — Slovensko-ameriška kuharica, ki jo je izdala Mrs. Ivanka Zakrajšek.

Knjiga obsega skoro 500 strani, ter je vezana v trde in močne platnice.

Poleg obilnega informativnega gradiva svoje stroke vsebuje knjiga tudi okrog 1200 receptov za ameriška in starokrajška oziroma evropska jedila vseh vrst, od ameriških brojljanih steklov, "ham and eggs," pajev, kejkov, sladolea itd. do starokrajških žgancev, francoskih klobas, potice, krapov, flancatov itd.

V njej je tudi angleški oddelek, kjer so v angleščini podana pojasnila in recepti za take naše jedilne posebnosti kot potice, sarklji, krapi, buhtelnji, cmoki itd.

Vsebinska knjige je razdeljena na 40 poglavij in tako ima vsaka panoga kuhe svoje posebno poglavje. Poleg tega je iz vsebine posameznih poglavij sestavljeno posebno kazalo, ki daje ku-

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Dvanajsta obletnica — V četrte ob 8:15 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojno Gertrude Možina v spomin 12. obletnice njene smrti.

Iz Kalifornije — Joseph Mlakar, soproga, hčerka ter Miss Mah pošiljajo vsem prijateljem po Madison, O. najlepše pozdrave iz Glendale, Kalifornija.

Zaroka — Emil F. Žužek, sin poznane in spoštovane Žužkov družine iz Hubbard Rd., Madison, O. se je zaročil z Miss Dorothy D. Puder iz Geneva, O. Dañ poroke še ni določen.

V pritek na sejo — Društvo Dvor Baraga 1317 COF vabi članstvo na sejo v petek 15. marca. Ta seja bo v resnici važnega pomena, ker bo treba rešiti več resnih zadev. Vsled tega naj se članstvo udeleži polnoštevilno.

Posiljke so prejeli — Angela Levstik iz Lakewooda, O. spoorča, da je prejela vest od sorodnikov iz Velikih Lašč, da so prejeli v redu pakete in denar, kar je poslala potom firme August Kollander. Poslano so prejeli doma v 7 tednih.

Necoj na sejo — Necoj bo seja društva sv. Cirila in Metoda št. 191 KSKJ. Začetek ob 7:30 zvečer na Recher Ave. Prosi se številne udeležbe.

Je priporočen — Joseph Poznik, ki kandidira za državnega poslanca v okraju Cuyahoga na demokratiški listi, je bil indorsiran od redne demokratske organizacije tega okraja.

Prva obletnica — V petek ob 7:30 bo darovana v cerkvi sv. Lovrenca maša za pokojnega Franka Strajner v spomin prve obletnice njegove smrti.

Za bogoslovce — Mrs. Ivana Pelan je darovala \$5,000 za slovenske bogoslovce. Najlepša hvala.

Na obisk so odšli — Mrs. Josephine Haffner, Mrs. Pauline Stampfel in Mrs. Nettie Prince so se podale v New York, kjer bodo obiskale Josephine Holmar ter nečakinja Loni Palem; spotoma obiščejo še Mr. in Mrs. Frank Perme v Bostonu. Želimo jim srečno in prijetno potovanje.

Pisma pri nas — Pri nas imata pisma: Frank Drobnič, piše mu Martin Drobnič iz Male vasi 11, p. Grosuplje in Jože Terškan, piše mu Ivna Dimnik iz Dev. Mar. v Polju 5.

Dohodninski davek — V petek 15. marca je zadnji dan, ko morate poravnati s Stricem Samom svoje davčne obveznosti. Ne pozabite!

Obiščite onemogle rojake — V zavodu za onemogle na 22. cesti v Clevelandu je poslopje, kjer se nahaja več naših onemoglih rojakov. Priporočamo, da bi jih ob priliki obiskali. Tam so: Jakob Vidic, Frank Peček, Anton Brgoč in Frank Korošec. Tudi nekaj Hrvatov je tam.

Ta zavod upravljajo redovnice, imenovane "male sestre." Zavod se nahaja le nekaj korakov naprej od Charity bolnišnice. Rokjaki bodo prav vesel vsakega obiska.

Iz raznih naselbin

Detroit. — Dne 14. febr. je umrl vsled srčne kapi Rudolph Zor, samski, star 51 let in doma iz Zagorja. Zadnjih 16 let je bil hišnik Slovenskega delavsko-prijateljskega doma in bil med rojaki v Chicago.

Chicago. — V bolnišnici je umrla Ana Grum, rojena Dolenjskem in v Ameriki 33 let. Bolehala je za vodenico, ki je podlegla Zapuška moža in tri hčere.

Detroit. — Tu je umrl Joseph Trent, po domače Vreščev je bil pri ljubljeni, star 58 let. Ukaj zapuščila žena, sina in hčer. Ukaj zapuščila žena, sina, in hčer.

Chicago. — Dne 10. nov. je umrla v bolnišnici Helen Glasic, rojena v Lesah na Gorenjskem, ki je prišla v Ameriko pred 40 leti. Stara je bila 67 let. Ukaj zapuščila brata Jožeta Kuničiča, v Genevi pa sestri.

Brooklyn, N. Y. — Dne 25. febr. je umrl John Gasdovšek, star 62 let, doma od Radovca na Gorenjskem, v Ameriki 12 let. Ukaj zapuščila žena, sina, in hčer.

Akron, O. — Dne 14. febr. je umrla radi srčne kapi Marija Bernak, stara 70 let. Ukaj zapuščila tri sinove in dve hčeri. Ukaj je bila sestra Matije Bernak iz Clevelanda, ki je tudi umrl za srčno hibo 9. jan.

Delmont, Pa. — Dne 17. febr. je umrla v bolnišnici v Wheeling, W. Va. Mrs. Jane Bohince. Podlegla je poškodbam, ki jih je dobila prejšnji dan v nesreči. Zapuščila moža, sinove in štiri brate.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

1117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

Subscription rates: United States \$7.00 per year...

Entered as second-class matter January 6th 1908...

Globine hudobije

Katoliški katekizem govori o vnebovpijočih grehih. Med njimi je premišljen umor človeka.

Proti tem organizacijam je bila ustanovljena partizanska Osvobodilna fronta...

Komunistični partizani so šli svojo pot in začeli z napadi na vse, kar se ni uklonilo njih terorizmu.

Ker je zavezniška politika prodala Jugoslavijo Moskvi, je komunizem pod Titom zmagal.

Toda nič manj razbojniška pravica je odločala pri procesu pred Božičem 1945.

Torej prepeljani naravnost iz nemškega koncentracijskega sodišča v komunistične zapore...

Šest drugih obsojencev je bilo tudi zaprtih od Nemcev po raznih drugih ječah...

komunizma z zlatimi črkami v zgodovini slovenskega naroda.

Dvoje nam ta proces z vso jasnostjo pripoveduje. Prvo je to-le: Komunist smatra svojo komunistično državo za nekakega boga.

Teh nasprotnikov režima pa je veliko, zato jih treba ustrahovati. Vsak totalitarni režim, naj bo Hitlerjeve ali Stalinove vrste...

Drugo, kar je iz tega procesa očitno, pa je, da so tisti, ki so bili proti partizanstvu, pravilno ocenili, kaj to prinese Sloveniji.

Odpri srce, odpri roke...

"Na trdna tla, gospod profesor!"

Tako je leta 1941 v deseti številki "Cankarjevega Glasnika" na strani 264 zaklical — ETBIN KRISTAN.

Komu je tako zaklical? Neke mu profesorju Ovnju iz starega kraja, ki je ustanovil tam "Mrstvo Stražo" in postavil zahtevo, da mora povojna Slovenija segati do — Donave!

ETBIN KRISTAN o tem profesorju najprej pove, da je mislil, "da najde v Ameriki NORCE, katerih ni mogel doma zva-

ETBIN KRISTAN ni hotel biti tak NOREC, zato je takrat onemu profesorju povedal tudi naslednje besede:

"Učeni gospod je le nekoliko v navzkrižju z nekaterimi dej-

Pa če danes ETBIN KRISTAN noče zapisati takega članka, je pa kljub temu isti ETBIN KRISTAN priča temu dejstvu.

"Slovenska kultura se je v teh dvajsetih letih (Jugoslavije) tako razvila, da so jo začeli upoštevati po vseh civiliziranih de-

Hvala za poklon, tovariš KRISTAN! To boste pa že priznali, da v tistih "dvajsetih letih" ni sta pospeševala slovenske kulture ne Osvobodilna Fronta in tudi SANS — pod vašim predsed-

ETBIN KRISTAN je torej še pred petimi leti mislil, da bi bili NORCI tisti ljudje, ki bi razne Cankarje in Tavčarje in Fin-

Po petih letih se je pa zgodilo, da je takih NORCEV v Sloveniji nekaj pri sami vladi, menda sploh velika večina.

Po petih letih se je pa zgodilo, da je takih NORCEV v Sloveniji nekaj pri sami vladi, menda sploh velika večina.

"politične teorije." Da je tudi to BLAZNOST, naj pove naslednje pismo, ki ga je dobila iz starega kraja Sister Leonija:

"Maribor, 6. dec. 1945 "Predraga moja sestra: Od začetka vojne in do konca je bilo zelo hudo za ubogi slo-

Naše sestre so dozda še povsod po bolnicah, pa so nam že rekli, da imajo dosti svetnih strežnic in redovnih ne bodo potrebovali. Kakor Bog hoče!

To je kratek izpis iz pisma. Pa vendar so morale sirote, ti "angeli usmiljenja," ven iz bolnišnic in zavetišč.

Rev. Černe je na pravi poti, pa čeprav mnogi mislite, da ni. Nedavno tega je dobil povabilo, naj se čimprej vrne v "zlato svobodo" Titove Jugoslavije.

Nič boljšega zdravila zanj kot izvršitev tega sklepa!

Ce bi bil Rev. Černe tako "iz viže" kot nekateri mislite, bi ne žnal iskati tako pravnega zdravila svojim muham kot ga išče.

Čestitke, Rev. Černe! Ali smemo upati, da bo šla za Vami cela procesija tistih, ki so jim Vaše muhe všeč?

Morda bo koga zanimalo še eno pismo. Prišlo je iz begunskega taborišča v Servigliano. Baj je prišlo cel šop takih pism, pa le prvo med njimi je kolonjarju doslej znano in se takole glasi:

Servigliano, 12. 1. 1946. "Našim dobrotnikom v Ameriki.

Kako veseli smo bili, ko smo za sv. Miklavža prejeli Vaša darila!

Doslej smo ta praznik obhajali vedno doma, letos smo ga v tujini.

Zalostni bi bili ta dan, ako se nas ne bi spomnili naši dobrotniki v Ameriki.

Ljubi Bog Vam povrni! V molitvi se Vas bomo spominjali.

Prosimo Vas, da nas ne pozabite in posredujete za nas, da se bomo kmalu vrnili domov.

Prisrčno Vas pozdravljamo! Anton Adamič, učenec 5. razreda slovenske ljudske šole, doma od Velikih Lašč."

Menda je to eno fistih pisem, o katerih je bilo poročano, da bodo prišla od otrok samih in njihovih staršev.

Ta kolonar je že davno pisal, da v slučaju zmage komunizma ne bo ne velike ne majhne Slovenije.

Pa so dejali temu kolonarju takrat, da je mila Jera! Zdej vidi, da bi bil kljub temu lahko kandidiral za — predsednika SANSa!

Lepa misel je bila to. Še lepše misli se bodo pa lahko rodile v begunskih glavah, in še lepša čustva v begunskih srcih, zlasti otroških, če boste še nadalje upočistevali zklzik in vabilo: ODPRI SRCE, ODPRI ROKE!

Prisrčno Vas pozdravljamo! Anton Adamič, učenec 5. razreda slovenske ljudske šole, doma od Velikih Lašč."

Lepa misel je bila to. Še lepše misli se bodo pa lahko rodile v begunskih glavah, in še lepša čustva v begunskih srcih, zlasti otroških, če boste še nadalje upočistevali zklzik in vabilo: ODPRI SRCE, ODPRI ROKE!

Pomagajte Ameriki, kupujte Victory bonde in znamke.

Le tako naprej!

Neelyville, Mo. — Spoštovani g. urednik, priloženo dobite celoletno naročnino za Ameriško Domovino, želim, da bi ta list prišel v vsako slovensko hišo, ker je ta list edini med nami, ki je neustrašeno za resnico in pravo.

Imel sem že več slovenskih listov, dolgo sem bil naročnik Glas Naroda, potem sem bil krk 30 let naročnik Eadinosti, v prenosu Amerikanskega Slovenca. Pred dvema leti pa sem dobil v roke Ameriško Domovino in žal mi je, da se nisem bil že prej naročil na ta list.

G. Debevec, čestitam Vam na Vašem odkritem pisanju. Prejšnji teden mi je prav ugajal Vaš junaki nastop v članku "Natočimo si čistega vina."

Da ste Vi in Vaš list osvojevali, je tudi meni znano, ampak, kadar Vas bodo taki možaki hvallili, ki Vas sedaj napadajo vidite, da ste na krivi poti.

Iz urada korporacije

Ker je težko dobiti člane korporacije na sejo in ker je potrebno poročati o delu, ki se vrši s zidanjem na pogorišču, radi tega naj sledi poročilo za člane korporacije in za druge ki se zanimajo, kako gre z delom naprej in kaj da je sedaj najvažnejše.

Ravno sem prejel od konstruktora Roedger Constructurction Inc. pismo in ponudbo, v kateri vpraša korporacijo, da bi bilo najbolje, da se sezida na ostalih dveh letih še dve hiši takoj, da bo potem cela stran zapadna na E. 61 cesti dozidana, da se potem lahko izgotovijo nasadi in hodniki in kar je potreba za novo naselbino.

Obenem je konstruktor tudi izjavil cenc, za koliko bi sezidali ostale dve hiši, ali pa še več hiš na ostalih parcelah te okolice.

Naj bo povedano, da se vrši sedanja zidava novih zidanih hiš s šestimi sobami in z garažo s hišo, ne na kontrakt, pač pa tako, da korporacija plačuje delo in material, konstruktor pa dobi od tega samo profente.

Noben konstruktor v teh časih noče ali ne more vzeti dela na kontrakt, ker ne more dati prav cene, da sam ne bi trpejal, ali pa da ne bi preveč računal.

Kakor omenjeno, je sedaj šest hiš v delu, ki bodo v kratkem vse pod streho, ostalo delo se bo vršilo znotraj ob vsakem vremenu hitreje.

Kakor omenjeno, je sedaj šest hiš v delu, ki bodo v kratkem vse pod streho, ostalo delo se bo vršilo znotraj ob vsakem vremenu hitreje.

Obлека jim je večino trosod ista. Povsod nosijo trolej nekoliko zožujoče se samci pa, zlasti pri Radovcih okolici, imajo navzgor po neokrajce. Suknjiči so različni, kajti ponekod hlačah iz sivga in grobovna, navadno na nosijo dolne piče iz črnega blaga, ki se nujujejo loden, ki se v Kranjskem izdeluje na potovanju v roki velike in debele piče, ki si jih pripravljajo seben način.

sebi ustanoviti nov zida naj se priklasi korporac...

Kaj pravite, če bi jih rekli o šegah in navadah pradedov? Stara vera, nar in stari običaji (pa nemo še staro vino) ma več veljave, bi rekel. danes svet vozi, že ni nikdo, ni zgledno, pa tudi pristno. Že od naše pameti zdaj se je sila spreminila, tel in marsikdaj mi prišel, da je bilo nje ga dni ves, da je pa danes. Naši običaji za naše mlado danes se v marsičem in se nam današnji dopadejo.

Toda še vse lepše, običaje so imeli naši babice po Kranjski deželi, čaji za večino ma pozabljeno narodu in tudi za mojih niso, vsaj pri nas ter se po njih ravnali. običaji, kot pravim, ni pri izvrševanju, niso zabljani v knjigah. knjiško sme jaz dobil piše o šegah in navadah stari domovini v 16. Knjigo je spisal baron in sicer tako poljudno da sem si rekel, da bi mojanje tistih starih običajev spadalo prav v lono. Mislim, da bo grad čital, kakšne so raznih prilikah naši Gorenjskem, Dolenjskem, rtanjskem, Vipavskem, Krasu. Čudno so bili pa pred 400 leti je bil drugačen, ko ni še umnih modernosti in st. Videli pa boste, naši predniki sila veseli ki so ob prilikah fantje so se ob prilikah ta tudi radi stekli, trdo delali, pošteno in veli, molili in trdo govorili ob svojem času.

Kakor jaz rad čitam re pripovedke in rad čitam o običajih vencev, zato mislim, da di vi ter premišljati, takrat živeli, ali ste roji na svetu.

Začnimo torej na ki je najlepši kraj žele. Čeprav imajo vsake jega malarja, pa kur je pa res, Gorenjci se svojo naravno krasoto dajmo jim zaenkrat opišimo najprej njih kako so živeli in se 15. in 16. stoletju. res, malo za kratek kar prijetno branje, bi Torej pogledimo, vavor o Gorenjcih:

Gorenjci imajo imenit v mnogih krajih lepo nekod tudi z deskami so pa sicer snažne.

Marsikje so velike samezne hiše, vendar gorah mnogo vasi.

Obleka jim je večino srod ista. Povsod nosijo trolej nekoliko zožujoče se samci pa, zlasti pri Radovcih okolici, imajo navzgor po neokrajce. Suknjiči so različni, kajti ponekod hlačah iz sivga in grobovna, navadno na nosijo dolne piče iz črnega blaga, ki se nujujejo loden, ki se v Kranjskem izdeluje na potovanju v roki velike in debele piče, ki si jih pripravljajo seben način.

Gozdarjevi spomini

Spisal Jos. Kostanjevec.

to je ravno, kar me naj-
boli. Ivanka je izgubila
popolnoma v njegovih
roki. In ne more se ku-
piti. Sam Bog ve, kaj je
z njo, da je pozabila vse-
ga, kar se je naučila v
šoli. Danes zjutraj mi je
prišla, a na to se ona in
projeva v materinega
čreva. Morete si misliti,
kaj se je ta čas go-
vorila. Svojo hčer in z
svoje želje naj bi vrgel
na ciganu, privandrancu
in odloki, človeku, ki je
v postopanju proti
pokazal vso svojo pod-
nevrnost.

je klonila na prsi.
"Prepozno je, gospod žup-
nik," se je nazadnje izvilo iz
njenih ust, in krčevito zaithev-
ši, mu je poljubljala roko.
Župnik je razumel. Nepopis-
na žalost in srd nad takšnim
lopovom mu je prešinil dušo.
"Torej tudi kaj takšnega se
je moralo zgoditi na Črni, med
mojimi ovčicami. Prišel je
volk neopaženo in v trenutku
moje neučujčnosti je ugrabil
eno izmed najboljših, kar sem
jih premogel. Oj Črna, Črna,
na razpottju si, to je šele za-
četek hudega, ki ima priti nad
te!"

Obrnil se je proti Ivanka in
ji dejal:
"Pojdi domov sedaj, Ivanka,
in povej očetu, da se zgledim
jutri pri njem. Bog s teboj!"
Stopila je plaho iz sobe, pr-
va žrtev novodobne Črne.
Župnik pa je pokleknil pred
razpelo, in zahajajoče solnce
ga je še dobilo na kolenih, vse-
ga trudnega in žalostnega.
Drugi dan pa ni bilo treba
iti župniku več k Trnovcu po
imenovani poti. Zvečer je bil
legel Trnovec nekoliko potola-
nje spat, ko mu je bila hči po-
vedala, da pride drugi dan žup-
nik sam k njemu. Ko je videl
pred sabo tudi objokani obraz
svoje hčere, je sklepal, da se
je vdala, da bo še vse dobro,
in odleglo mu je.
Ponoči pa se je hipoma dvig-
nil v postelji in zaklical:
"Mati, luč!"
"Mati, luč!"
Vsa prestrašena je žena pri-
žgala luč. Ko ga je pogledala,
je že lezel počasi nazaj na bla-
zino in otrpnil. Zadelga ga je
bila kap, umrl je brez bolečin
in mirno kakor otrok.
"Eden izmed stebrov Črne
manj," je med solzami dejal
župnik, ko je izvedel o smrti.
"Bog mu je prihranil žalost, ki
jo je imel izvedeti danes, večjo
žalost, nego je bila včerajšna."
Zazvonilo je na Črni tako za-
lastno kakor še nikdar ne. In
kaj ne bi, Črna se je začela ru-
šiti.

(Dalje prihodnjič)

MALI OGLASI

Izvrstna prilika
Tukaj je edina prilika v življenju.
Naprodaj je hiša za 2 družini in 2
prodajalni; vse za \$10.000. Če želite
dom in trgovino imate tukaj priliko.
Nahaja se v prometnem kraju E. 65.
St. in St. Clair Ave. okolici. Govorimo
slovensko. Vprašajte za Mr. Paušiča.

Porath Realty
RA 5777-10522 Superior Ave.—RA 6853
(53)

Naprodaj farma
Naprodaj je farma, obsegajo-
ča 150 akrov, fina poslopja, ve-
ternica, velik cementiran hlev
za 40 krav, 2 traktorja. Nahaja
se na Babbitt Rd. blizu ceste 46;
2 in pol milje od vasi Newline.
Podrobnosti izveste pri Mrs. Ju-
lia Kassai, 1259 E. 169. St. tel.
IV 6945. (58)

Razgovor z Lt. Mary Stone (Stanovnik) iz South Chicago

(Nadaljevanje)
Poročevalac: Ali ste imela
kaj prilike spoznati razpelože-
nje koroških Slovencev do Ti-
tove Jugoslavije?
Mary: Ne dosti. Slišala sem,
da obstoji med njimi močno gi-
banje za pripadnost k Jugo-
slaviji. Poprej jih je vodil ne-
ki Tišler. Ker se pa ni nikar
strinjal s komunistično takti-
ko in se ni potegoval za tako
Jugoslavijo kot je danes pod
Titom, je odstopil ali pa mo-
ral odstopiti. Tega se mož sam
ne upa povedati, kako je prišlo
do odstopa. Za njim je pre-
vzel neki Peček, ki je bajje pra-
vi komunist. Tudi to sem zve-
dela, da so koroški Slovenci gla-
sovali pri avstrijskih volitvah
za komuniste. To so pa storili
le zavoljo silnega pritiska iz
Belgrada, ki vzdržuje na Ko-
roškem tajno "podzemno" tero-
ristično organizacijo za komu-
nizem. Na splošno koroški Slo-
venci niso ne za komunizem de-
ma, ne za kako današnjo Ti-
tovo Jugoslavijo. Za pravo de-
mokratično Jugoslavijo bi bili,
to vem za gotovo
Poročevalac: Ko ste omenili
šole brez krščanskega nauka,
naj vas vprašam tole: Kakšen
je bil vaš vtis o svobodi vere v
današnji Sloveniji? Ali vero in
Cerkev res preganjajo?
Mary: Jaz nočem reči ne ta-
ko, ne drugače. Naredite si sa-
mi zaključke iz tega, kar lah-
ko povem. Da so cerkve odprte
in da se vrši služba božja, to
potrjujem. Sama sem bila po
vseh ljubljanskih cerkvah in
tudi z enim duhovnikom sem
govorila. Videla sem ljudi, ki
so šli vsako jutro k maši. Pravi-
li so, da svet še dobro hodi v
cerkev, tudi nekateri zelo znani
partizani, ali vsaj njihove žene,
čeprav so same čisto prepriča-
ne partizanke. Kaj duhovniki
pridigajo, ne morem reči, ker
nisem nobene pridige slišala.
Vsak večer smo tako pozno v
noč klepetali z znanici, da sem
ujela v nedeljo le kako tiho ma-
šo. Slišala sem pa od več ljudi,
da je pred volitvami rekel du-
hovnik Bogdan Markelj samo
te besede: Nekaj komunistov
vlada zdaj vso našo državo...
To je bilo dovolj, da je izginil
—imena se ne morem spomniti—
je na prižnici rekel, da bodo
pri volitvah tri skrinjice in naj
vsak pomisli, kam bo vrgel kro-
glico. Tuji ta je izginil, da nih-
če ne ve, kje je. Sploh je go-
nja zoper duhovščino ogromna.
Na one, ki so ostali živi, pazijo
vsevprek. Vsak je sumljiv in
to se vcepja mladini v nežna
srdca. Brez katekizma vzgojeva-
na mladina in izpostavljena
vsem "mogočim besedam zoper
duhovščino — kaj more iz tega
priti?"
Poročevalac: Ali ste kaj ču-
ta večer, ker se bo vsak na-
svet upoštevalo, kar bo gotovo
v čast društvu in posameznim
članom. Vas vljudo vabi,
Odbor.

omenil, pa tudi kak drug člo-
vek ne. Jaz nisem vedela, da je
v begunstvu. Slišala sem pa
več komunistov, ki so blatili du-
hovščino na splošno. Da je bi-
la in je "izdajalska," da je Cer-
kev v Sloveniji strašno bogata
in tako dalje. Eden mi je čisto
resno zatrjeval, da je posedo-
vala ljubljanska škofija 60 od-
stotkov vse zemlje v deželi.
Poročevalac: Menda je rekel,
da 6 odstotkov...
Mary: Rekel je ŠESTDE-
SET, na to lahko prišezem. To
dopovedujejo javno Jaz nisem
mogla na to nič reči, pozneje
sem vprašala dotičnega duhov-
nika, kako je s to rečjo. Odkri-
to mi je povedal, da je bila ško-
fija res bogata, odkar je dobi-
la nazaj tiste gozdove verskega
zaklada na Gorenjskem. Pa to
je bilo svojih pet let ali kaj ta-
kega pred vojno. Nekaj mi je
pravil, kako so se dohodki por-
abljali, pa tega nisem tako
verno poslušala. Vprašala sem
ga ponovno, če je zneslo pose-
stvo res 60 odstotkov sloven-
ske zemlje. Na to se je samo
pomilovalno nasmehnil.
Poročevalac: Kako pa dotični
duhovnik gleda v bodočnost
gledje vernosti slovenskega na-
roda?
Mary: Bil je zelo malodušen,
da ne rečem, obupan. Vidite,
mi je rekel, zapisano stoji, da
je Cerkev pri nas svobodna in
vera prosta. Cerkve so odprte,
kot sami vidite. Dozdaj še ne-
kako živimo duhovniki, tudi nar-
od prihaja v cerkev. Ali obeta
se nam, da bodo vzeli vsa cer-
kvena posestva, plače tudi ne
bo. Katekizem naj se poučuje
privatno, če otroci iz cerkve ho-
čejo. Kjer ljudje hočejo ime-
ti duhovnika, naj ga tudi sa-
mi podpirajo...
Poročevalac: Po amerikan-
sko!
Mary: Tudi oni duhovnik je
rekel: po ameriškansko! Ampak
je takoj dostavil: Koliko ljudi
bo čez nekaj časa podpiralo du-
hovnike in Cerkev, ko prvi sa-
mi ne bodo menda nič imeli,
drugi pa se jim od strani komu-
nistov sistematično vcepja
največja mržnja do duhovščine-
ne? Sedanji rod že še, morda,
četudi z velikimi žrtvami. Ko
bo odrasel oni, ki ga vidite da-
nes po naših ulicah, hm! Res
se dobro sliši, ko ta ali oni go-
vori: Po ameriškansko! Po-
znam nekoliko ameriške razme-
re, je pristavil oni duhovnik,
saj imam tam več duhovnikov
znancev. Ali to je prišlo za na-
še ljudi vse preveč nahitro, ka-
kor bi odsekal. Za kaj takega
je treba časa in vzgoje. Če pla-
ne med ljudi kot blisk z jasne-
ga, kot je planilo med naš na-
rod, more nastati iz tega le
zmešnjava. Naše ljudstvo ne bo
plačevalo za privatno učenje
katekizma, ker tega niso vajeni.

Poročevalac: Ta je poznal
razmere, al right. Pa je bilo
ravno o tem duhovniku slišati
pred kratkim, da zelo simpati-
zira s partizani in da je Rev.
Metod Mikuš njegov vsakda-
nji gost?

DELO DOBIJO

**Delajte v
MODERNEM POSLOPJU
THE TELEPHONE
COMPANY**
potrebuje ženske za
hišno znaženje
poslopij v mestu
Stalno delo — dobra plača
Poln ali delni čas
6 večerov v tednu
od 5:10 zv. do 1:40 zj.
Zgledite se v
Employment Office
700 Prospect Ave. soba 901
od 8 zj. do 5 pop. vsak dan
razen v nedeljo
**THE OHIO BELL
TELEPHONE CO.**

Janitorja išče
V službo se sprejme janito-
rja. Dobra plača, hrana in so-
ba. Naslov in druge informaci-
je dobite v uradu tega lista.
(51)

MALI OGLASI

Hiša za 2 družini
Naprodaj je hiša za 2 družini,
5 in 5 sob, furnez na plin, velik
lot in garaža. Nahaja se na Lu-
ther Ave. blizu 55. ceste. Cena
je samo \$6.800. Vprašajte na
6521 St. Clair Ave. tel. EN 8380.
(x)

Kupim pohištvo
Kdor ima kako pohištvo, ki bi
ga rad prodal, naj pokliče EX
1876. (x)

Hišo vzamem v najem
Družina odraslih oseb želi do-
biti stanovanje 6 ali 7 sob spor-
daj, ali hišo za eno družino v
okolici E. 65. ceste do E. 90. St.
severno ali južno od Superior.
Se moramo seliti, ker je hiša
prodana. Kdor ima kaj primer-
nega, naj pokliče EX 2267.
(x)

2 sobi išče
Moški išče 2 sobi brez pohi-
štva. Kdor ima kaj pripravne-
ga naj pusti naslov v uradu te-
ga lista. (Wed. & Fri. Mar. 29)

**Kadar potrebujete
zavarovalnino**
proti ognju, viharju, za avtomobile,
šipe itd. se lahko in zanesljivo
obrnete na
L. Petrich — IV 1874
1901 KILDEER AVE.

Income Tax
15. marca (petek) — je
zadnji dan za plačitev
Income Tax

Oglašite se takoj za hi-
tro in točno postrežbo pri
Wm. J. Kennick
6530 St. Clair Ave.

Urad odprt od 9 zjutraj
do 8 zvečer
(Mar. 8, 12, 13)

Zelo ugodna prilika
V Madison, O. je naprodaj 47
akrov, 1250 čevljev na cesti št.
20, 1900 čevljev na stranski ce-
sti, 2 zidane garaže, dobri dohod-
ki, jako dobro vzdrževana; cena
lahko spremenjena v lepo hišo. Kra-
sen prostor za kabine, gazolin-
sko postajo itd. Ne zamudite te
prilike. Se proda za \$12.500. C.
A. Rybak, tel. PO 6727. (51)

3 hiše naprodaj
Naprodaj so 3 hiše, kjer je 5
stanovanj. Nahajajo se v fari
sv. Vida; nizki davki. Hiše so
na 1026, 1028 in 1030 E. 68. St.
Cena za vse je \$9.000. Zgledite
se pri lastniku v Patrick Church
Supply, 1379 E. 9. St. tel. MA
5960. (53)

MALI OGLASI

Lot kupim
Rad bi kupil lot v Euclidu, da
bi bil 50 čevljev širok in naj-
manj 150 čevljev dolg. Kdor ga
ima naprodaj, naj pokliče od 5
do 7 zvečer 18603 Arrowhead
Ave., tel. KE 6240. (52)

Hiša naprodaj
Naprodaj je hiša za 2 družini,
4 in 5 sob, zaprta veranda,
en furnez, ena garaža, kokoš-
njak, blizu Nottingham Rd. Se
lahko takoj vselete. Pokličite po
6 uri zvečer KE 6275.
VERA SULAK
Zemljiška prodajalka
(53)

Poceni hiše
Naprodaj je hiša za 1 družino,
poceni.
Dalje hiša na Cherokee, 10
sob, za 2 družini.
Zidana hiša na Nottingham
Rd. med St. Clair in Euclid Ave.
Za nadaljna pojasnila pokličite
IV 1514 (51)

Po svečanostih, ki so se vršile ob priliki jsovjetitve novih kardinalov v Rimu je pa-
pež Pij XII. nagovoril nove kardinale. Sv. Oče je na levi na sliki, na skrajni desni pa je
Francis kardinal Spellman in levo od njega pa je Norman kardinal Gilroy iz Sydney-a,
Avstralia.

**MY FAT SAVINGS
PRODUCED IT, DEAR!**
A NEW ONE!!

NO FOOLING! The used cooking fat you salvage from frying pans, soup skin-
nings, and meat returned on plates to the kitchen helps make many of the things
you use every day. It's a clean, safe, and economical way to dispose of your
waste. It's a new idea that's been around for years. Packaged soaps, floating
cans, rods, and many other electrical appliances, nylon stockings, cotton sheets,
and pharmaceuticals, leather goods and paint. Save every drop.

ZIVI VIRI

IVAN MATIČIĆ

"Zgradili smo jim vojašnico, šolo, mostove, rjavali skale, znosili jih na hrbitih. In oni so nas tepli!" rjove Čopec.

"Pa smo jih pozdravljali, voščili jim dobro jutro, srečen dan, a so nas v odzdrav obrcali," se zgraža Lisec.

"Uropali so nam gozdove!" tuli Tiselj.

"Pljuvali nam v usta!"

"Med nas prignali potepuhe!"

"Zredili ovaduhe!"

"Oskrunili nam vse Pogorje!"

Vedno huje pada iz krème. Zunaj pred hišo postajajo šajmulji, poslušajo, nemirni so, ne upajo se noter. Ostanek in Drnula sta jim razložila vse, kar sta bila slišala.

Notri razsajajo kmetje. Vpijejo, bijejo po mizi, izvrcajo na dušek polne kave, kolnejo, kličejo k vstaji... Tisljevske ženske begajo, zapirajo vrata, okna, pomirujejo pobesnele može, rote Tislja gospodarja, a on vleče s kmeti, je bil tudi on davi pod Tisovim vrhom.

Bilo je že temno, ko so se spehali ven. Tedaj so izginili šajmulji izpred hiše. Kmetje so se znesli na sredo vasi.

"Kače!" zarjove Parkelj.

"Potepuhi!"

"Krvoskrunci!"

"Tatovi!"

"Podgane!"

Strašno je padalo po vasi, odvemalo v noč. Ljudje so odpirali vrata in okna, strmeli, zapirali vrata; zdaj zdaj bo tresnilo! Milost božja!

Toda ni tresnilo od nikoder. Kmetje so se izbruhali, potem pa se spravili v kraj. In mirna noč je legla na Zoranje, in ti-

ha kakor sanja se je izvila od neke fantovske pesem. — "Ob laki so rdeči, oj kaj pomenijo." — Široko in ubrano so zatezali fantje.

Naslednje jutro pa je bilo na Zoranju izredno čemerno in pustno. Kakor bi izumrlo po težki bitvi, ali bi ga sesul bes viharja, podrla ga zlokobna noč. Ni bilo na spregled gospodarjev, ni bilo videti sinov, ne gospodinj, a bilo je jutro, dan, temoten jesenski dan. Prek gozljav je zavijal piš, edini on je zvižgal skozi vas. Pri stražarici je bila postrojena straža; tihotna in resna je stala tu, nenavadno pohlevna, kakor bi stala pred težko zagonetko. Toda ljudje niso pomrli, hiše so stale še vse kakor večeraj, iz dimnikov je pihal dim, torej je bilo pod krovom še življenje. Kako da ne? Bili so živi in bučni, ali nihče ni stopil na vas. Gospodarji so vstali izredno brižni in delavni, zanesli se k hlevom in h kozolcem pa se spotikali nad vsem: bili so nenavadno mrki in zadržani. Jih je bolela glava po prepiti noči? Glava ne, kar tako, neka teža jim je tiščala na zatilniku. Straža je korakala po vasi. Molče je stopala in se ozirala v kote hiš; a iz teh kotov so jo motrili mrki pogledi gospodarjev. Kdor pa je opazoval natančneje, je uganil, da je bilo gospodarje prav tako strah kakor stražo; drug drugega so se pirali vrata in okna, strmeli, zapirali vrata; zdaj zdaj bo tresnilo! Milost božja!

Strajnar je bentil nad sinom; najprej mu je ukazal napreči, da bosta šla po drva, nato je ukazal zopet spreči, češ, da bodo šli grabit steljo. Tiselj je udušil tri fraklje tropinca, kar je bilo pri njem nekaj nenavadnega, in prav ko je korakala mimo straža, je pričel razsajati po hiši, da so ženske begale kakor iz uma. Poglajen je namlatil tri sine za prazen nič, Parkelj gna okoli bajte vso družino. Čudno so bili natak-njeni tisto jutro. Strajnar se je polagoma unesl, vrgel čez premo verige, napregel voli in odšel nekam s praznim vozom. Sin je začuden gledal za njim. Ko je Tiselj uzrl Strajnarja, je naglo napregel tudi on in krenil za njim. In so kar vsi gospodarji napregli, kakor bi

bili domenjeni, pa neusmiljeno gnali vprežno živino skozi vas, liki pred hudo uro, bentili in kričali. Oglarica je ogovorila Poglajna; voščila mu dobro jutro, ni je niti pogledal; ko bi pa rada vedela, kam neki tako vihra, se je zadržal nad njo, da je kar odstopila.

Parkelj je vihral s svojo kravjo vprego po sredi vasi, v levi sekiro, v desni porajkelj, pa se nesel drzek kakor bi bil on glavvar vsega Pogorja. Ko je stopal mimo straže, je ni niti pogledal, ampak pričel je bentiti nad kravami in udrihati nad njimi s porajkljem, da so se krdelarji kar odmikali s poti.

Za tem je vihrala še ena kravja vprega: Živoj vleče krave za jarem, priganja jih na vso moč, za vozom pa stopa sin, klobuk postrani, na rami veliko, težko sekiro; izzivalno koraci mimo gruče krdelarjev. Ti so se spogledali. Vstaja? Uporno ropota voz za vozom nizdol pod Svetovit. Kam grede? Oni prvi, z voliči, hite pod jasinskimi senožeti mimo Tabora, gor h gozdovom, po drva; drugi zavijejo h Kobiljim lazom, po prazen nič; ti zadnji, s kravjimi vpregami, pa tava-jo okrog Svetovita, kar naprej, brez cilja; uporno, v nekakem vrtinecu naganjajo svoje uboštvo, nakljub vsemu svetu. Cuden punt Zoranjcev.

Parkelj je poglad slednjič na Jasinje. Kaj bi naložil na? Nič, po nikakem opravku ne rine gor, kar tako gre, izzivat. Ali pa bi hotel videti na lastne oči Žuljevo zadevo, morda sreča celo Bršlinovega? Parkelj se hoče razkričati, znesti se nad nekom, pa udriha kar naprej po kravah. Pa se je končno je znesel nad nekom. Pod Strženovo tepko je bilo nekaj Ligu-rov. Smejali so se in spakovali pa gledali gor, nekateri pobirali tepke ki so se usipale dol. Parkelj se ozre na drevo pa vidi deklino, kako otrasa-jo Ligurom tepko. No, Parklja brz popade.

"Klete čečare!" zavpije. "Če se ne spravite pri prič dol, vas sklatim s porajkljem!"

Dekline so nekaj časa ugovarjale, in tudi Liguri niso molčali. Toda bajtar je vihtel v roki porajkelj in kričal, kakor bi bila tepka njegova. Naj se spravijo nemarnice dol, da se ne bodo ljudje zgrešovali. Res sta se spustile dol, Tone in Lucija. Bili sta kar nekak užaljeni. Saj vendar nista mislile nič slabega. Kaj zato, ed malo otreseta tepko, ko je tak polna.

Medtem so dospeli prvi že u Kobiljih lazov. Dim! Gor! gozd? Poglajen ugiba; visoko v brestih se kadi in prek la-

vlači dim. Počaka na ostale. Vsem se čudno zdi, odkod ta dim. Pa se jim kmalu razvozla uganka: izza debla stopi — Bršlinov. Kmetje osupnejo, fant pa je čisto miren, puško si dene na ramo pa jim stopi smehljaje naproti.

"Šment te šmentaj!" otrese Poglajen.

"Ali si nepreviden!" mu očita Lisec.

"Prav glavo jim nastavljaš," doda Oglar.

"Ne, na njihove glave čakam, a nikogar ni. Prav kakor bi ne marali zame. Pevabim vas na dojučnik, možje." Popelje jih k ognju: divji zajec prijetnem vonju temni, razpet nad žarečino. Kmetom se kar jezik zasli-

nj in ne morejo se načuditi fantovi podjetnosti. Enkrat, dvakrat še zasuka pečenje, potem ga pa sname, raztrga in razlo-

mi na četvero pa razdeli. Da se ne spodbijemati mu od ust, so se obotavljali, toda ko jih je uveril, da mu divjadi preostaja, njim pa nikoli ne pade pod zob pečenje, tedaj so vzeli in do solz ginjeni vzgrizli v nenadejani dojučnik.

"Rečem ti, Velij, blagoslov si Pogorju!" poprime Poglajen z drhtečim glasom.

"Naša uteha si!" ga pogleda Primož, in solza mu zdrkne po licu.

"Devica tisovska te obvari!" vzdihne Lisec.

"Da bi te pošajne ne izvoha-

le!"

"Mar tu taboriš? Tu ni varno."

"Ne, tu mi je kuhinja, ležišče pa imam drugje, bolj na varnem." Ni odgovarjal prav posebno gostobesedno, toda kmetje so ga razumeli in bilo jim

je v veliko zadoščenje. Zatopili so se v njegovo življenje, ki je bilo sila preprosto, enostavno, ali vendar tako strašno. Tu ob ognju so kramljali prav ko doma pri varnem ognjišču. Nikamor se ji mni mudilo. Kam neki? Na Zoranje? Ne, tu so našli uteho; so lahko do drevi tu, in jutri zopet pridejo.

Živojeva sta pa krenila na Višinj. Stari je tiščal jarem, sin zadaj nesel sekiro, veliko in strašno. Nista videla tu, nikakih posebnosti, opazila pa sta vendar neko nenavadno gibanje, vsa vas je bila nekam izredno prebujena. Ljudje so na

vso moč hiteli, teta, poprijemali na prav kot bi se imeli utrgati oblak in tri sežnje visoko. Tega so bili brez straha dolgo ne bo, jim ne bo lo preglavic. Živoje- sta temu prav nič ne- samo ob sebi umore je na Zoranju, nič more biti na Višinj- sta stopala skozi va- motrila to izredno- (Dalje prihodno)

Kupujte Victory

Mi lahko popravimo.

VSEH VRST IGRALNIH STROJEV ZA PLOŠČE NAPRODAJ

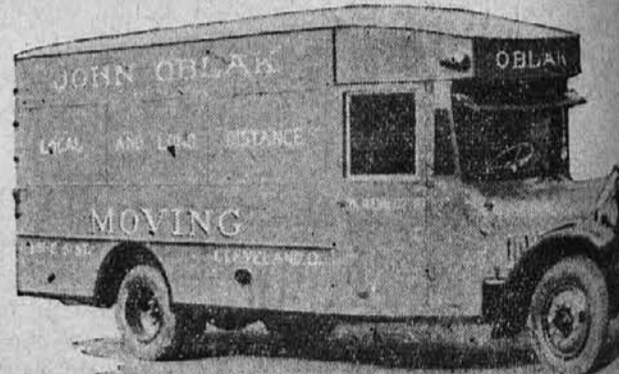

VSEH PREMIER-CEV-PLAS-POPR

Popravilo radijev, pralnikov in čistilcev stroka. Nobeno delo ni preveliko ali premajhno za eksperte. Naj bo s strojem karkoli narobe, mi ga popravimo.

MALZ ELECTRIC

6902 St. Clair Ave.

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca.

JOHN OBLAK
HE 2730. 1146 E. 61st St.

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLESKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena \$2.00

in stane samo:

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA

6113 St. Clair Ave. Cleveland, O.

VESELA OLAJŠAVA KRUTEGA HRBTOBOLA

Tukaj je čist, moderni način oblažiti navaden hrbtobol. Johnson's Back Plaster! Olajša bolečine, otrepje, negotovost. — Vpliva prijetno! V vašem lekarni. Zaležite Johnson Johnson kakovost.

V BLAG SPOMIN PRVE OBLETNICE SMRTI NAŠE BLAGE IN NEPOZABNE MATERE

Helen Lavric

ki so za vedno zatisnili svoje mile oči 13. marca 1945.

Eno leto je že minulo, ker Tebe več med nami ni, a nismo Te še pozabili, v srcih živi tvoj spomin.

Zbogom Ti sedaj želimo, na grob Tvoj spomini hite, počivaj mirno, draga mati, in plačilo božje uživaj.

Žalujoci
HCERE IN SINOVI
Cleveland, O., 13. marca 1946.

Previdni in gospodarski ljudje vedno najprej pogledajo

OGLASE

Ameriški Domovini in potem grede kupovat k trgovcu, ki v tem oglašuje.

Trgovci, zavedajte se nakupovalne moči slovskega naroda in oglašujte svoje blago

AMERIŠKI DOMOVINI

Izplačalo se vam bo!